

SYMPOZJUM O KAPŁAŃSTWIE SŁUŻEBNYM W ŻYCIU I NAUCZANIU JANA PAWŁA II (Kraków, PAT 1996)

W dniach 15–16 X 1996 r. w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie miało miejsce sympozjum naukowe z okazji 50-lecia święceń kapłańskich Ojca świętego Jana Pawła II. Temat sympozjum: „Kapłaństwo służebne w życiu i nauczaniu Jana Pawła II”.

W programie sympozjum były wykłady plenarne i praca w 7 zespołach roboczych: biblistyka, duchowość, filozofia, historia, liturgia, teologia moralna, teologia pastoralna.

Zamieszczamy podsumowanie prac zespołu roboczego z biblistyki. Całość materiałów sympozjum z tekstami referatów zostanie opublikowana osobno.

A. Na posiedzeniu zespołu roboczego z biblistyki ogłoszono 7 komunikatów oraz jeden komunikat przyjęto ad acta Symposii.

1. Ks. doc. Tadeusz B r z e g o w y: „Pozarytualne funkcje kapłaństwa w starożytnym Izraelu”.

Kapłani w Starym Testamencie, oprócz składania ofiar w świątyni, która to funkcja przylgnęła niejako do kapłanów hebrajskich, spełniali także inne ważne funkcje.

a) Stróżowie sanktuarium. Strzegli sanktuarium najpierw w Szilo, potem w Jerozolimie, a zwłaszcza Arki.

b) Nauczanie: zasadniczy obowiązek kapłanów przed niewolą. Funkcja kapłańska była związana z Torą.

c) Rozstrzygnięcie sądowe.

d) Błogosławieństwa.

2. Ks. doc. Jerzy C h m i e l: „Semiotyka tekstów z Qumran o kapłaństwie”.

Analiza semiotyczna może być z korzyścią zastosowana do tekstów znad Morza Martwego, które w swej ilości, ale też i fragmentaryczności, tworzą „świat tekstów” (P. Ricoeur) i wykazują „postępującą semiozę” (U. Eco), tzn. system znaków wskazujących na potrzebę reformy świątyni i kapłaństwa jerozolimskiego. Zwrócono uwagę na następujące dane:

a) Kapłańska geneza Zrzeszenia Qumran: Mistrz sprawiedliwości, założyciel, był kapłanem i utworzył wspólnotę, w której kapłani przewodzili.

b) W kontekście oczekiwania eschatologicznego członkowie Qumran mówili o dwóch mesjaszach: mesjaszu Dawidowym (król) i mesjaszu-kapłanie.

c) Kapłani zajmowali pierwsze miejsca w strukturze organizacyjnej Qumran.

d) Wiele pism z Qumran, jak Zwój Świątyni (11Q) czy List o praktykowaniu Tory (4Q MMT) postulowało reformę kapłaństwa świątynnego. W tym świetle można mówić o próbie reformy hebrajskiej instytucji kapłaństwa, próbie, która się nie udała. Nowy rozdział dziejów kapłaństwa przyniosło chrześcijaństwo.

3. O. prof. Augustyn J a n k o w s k i, OSB: „Chrystus Kapłan wydoskonalony przez cierpienie. Dane Listu do Hebrajczyków na tle paralel nowotestamentalnych”.

„Kapłan wydoskonalony przez cierpienie” to tytuł Jezusa Chrystusa, oparty na kilku tekstach Listu do Hebrajczyków i poparty wieloma tekstami soteriologicznymi Nowego Testamentu, mówiącymi o cierpieniu i śmierci Jezusa Chrystusa jako przyczynie zbawienia. Chrystus stał się Kapłanem i dokonał ofiary w zupełnie inny sposób, niż to było w przypadku Aarona i jego potomków. Składał z siebie ofiarę żyjąc, cierpiąc, modląc się, wreszcie umierając. Nadał zaś swojej ofierze postać wiekiście skuteczną przez wejście „raz na zawsze do Miejsca Świętego”, „do samego nieba”, gdzie trwa nieustannie aktualna dla nas Jego liturgia niebieska.

Dokonany przegląd tekstów wykazuje, że „wydoskolenie” kapłaństwa Chrystusowego przez cierpienia, zakończone śmiercią na krzyżu, polegało na szczególnym osiągnięciu mety niedostępnej dla pośrednictwa w kapłaństwie aaronickim. Takie pośrednictwo Chrystusa-Arcykapłana zachęca i uzdalnia wiernych do naśladowania, a Chrystus jako Arcykapłan podtrzymuje to naśladowanie trwale i nieustannie w Ciele swoim eklezjalnym.

4. Ks. dr Piotr K a s i ł o w s k i SI (Bobolanum): „Kapłaństwo Chrystusa według Listu do Hebrajczyków”.

Opierając się na analizie strukturalnej Listu do Hebrajczyków, zaproponowanej przez A. Vanhoye, prelegent wypunktował następujące zagadnienia:

a) Pierwsi chrześcijanie mieli trudności w zastosowaniu do Chrystusa tytułu kapłana. Z drugiej strony w kerygmacie apostołskim istniały różne elementy, które przygotowywały drogę do refleksji na temat kapłaństwa Chrystusa (łamanie chleba, wieczerza Pańska).

b) List do Hebrajczyków ma pojęcie kapłana jako mediatora. Kapłan bowiem jest tym, kto bierze na siebie odpowiedzialność wspólnotową za relację człowieka do Boga (Vanhoye). Na tym opiera się tytuł Chrystusa „Arcykapłan” (Hbr 2, 17).

c) Ta podwójna relacja do Boga i do człowieka jest syntezą nauki o Chrystusie.

5. Ks. prof. Stanisław P i s a r e k: Kapłaństwo służebne a Duch Święty w Nowym Testamencie.

Jezus Chrystus (Mesjasz), będąc Synem Bożym, pozostaje jako druga Osoba Trójcy Świętej w ścisłym i głębokim związku z Duchem Świętym. Jest On Mesjaszem, który posiada pełnię darów Ducha Świętego (por. Iz 11, 1n). Jest On jedynym doskonałym kapłanem Nowego Przymierza (Hbr). Ustanowił kapłaństwo związane z urzędem apostołskim, które jest rozumiane jako posługa (*diakonia*). Kapłaństwo służebne jest uczestnictwem w jedynym kapłaństwie Jezusa Chrystusa, które jest w całości „posługą Ducha” (2 Kor 3, 8). Prelegent zakończył cytatem z Jana Pawła II: „Kapłanowi nigdy nie brakuje łaski Ducha Świętego”.

6. Ks. dr Stanisław H a ł a s SCJ: „Prezbiterzy w listach pasterskich Nowego Testamentu a nowa koncepcja kapłaństwa”.

Listy pastoralne Nowego Testamentu stawiają pewne kwalifikacje dla prezbiterów:

a) wzorowe życie rodzinne i umiejętność wychowywania własnych dzieci,

b) przystępność i komunikatywność,

c) zdolność do nauczania.

Prezbiterzy – *presbyteroi* – powinni być jak ojcowie w rodzinie. Uderza brak cech liturgicznych. Można mówić o kapłaństwie egzystencjalnym nie rytualnym (Vanhoey). Arcykapłan to arcybiskup.

7. Ks. prof. Tomasz J e l o n e k: „Obraz kapłaństwa i jego biblijne korzenie w środowiskach katechez Papieża Jana Pawła II na temat prezbiterów”.

Prelegent przedstawił potrzebę zgłębienia tematu o kapłaństwie na podstawie katechez środowisk Jana Pawła II: jest to 18 katechez o prezbiterach i 3 katechez o diakonach. Mówiąc o biblijnych korzeniach nauki Jana Pawła II, prelegent zwrócił uwagę, że papież nie będąc profesjonalnym biblistą, jest świadkiem przekazu biblijnego jako Najwyższy Nauczyciel.

8. O. doc. Tomasz Maria D ą b e k OSB: „Związek kapłaństwa z posługą słowa”.

Do istotnych obowiązków kapłana należy posługa słowa – *diakonia tou logou* (por. Dz 6, 2.4). Komunikat przedstawia następujące zagadnienia:

a) Posługa słowa w działalności kapłanów Starego Testamentu.

b) Pełne mocy słowo Jana Chrzciciela.

c) Głoszenie Dobrej Nowiny treścią posłannictwa Jezusa.

d) Posługa słowa zadaniem apostołów, ich współpracowników i następców.

B. Po poszczególnych komunikatach i na końcu miała miejsce dyskusja. Warto przytoczyć niektóre wnioski o charakterze pastoralnym.

1. Duszą teologii jest – wedle zasady Vaticanum II – Biblia. Od niej powinna się zaczynać analiza teologiczna i pastoralna.

2. Kapłaństwo jest trudne i wymagające. Biblia świadczy o tym, przedstawiając różne procesy związane z funkcjonowaniem kapłaństwa w Starym Testamencie i koncepcją kapłaństwa w Nowym. Istnieje ciągle niebezpieczeństwo rytualizmu.

3. Należy podkreślać rolę nauczania w kapłaństwie.

4. Pismo święte jest jakby testem, czy instytucja kapłaństwa zdała egzamin. Test wypada pomyślnie, ale to wymaga ciągłego odnawiania kapłaństwa. Si Ecclesia reformanda, et sacerdotes reformandi.

Kraków

Ks. JERZY CHMIEL

Ks. Tadeusz Matras

XXXIV SPOTKANIE BIBLISTÓW POLSKICH W RADOMIU (1996)

Do nowo wybudowanego gmachu w Radomiu zostało przeniesione seminarium duchowne z Sandomierza jeszcze przed powstaniem diecezji radomskiej. W tym gmachu w dniach 12–13 września 1996 r. gościli bibliści polscy zastanawiając się jak wprowadzić Pismo św. do posługi duszpasterkiej i w jakim zakresie wykorzystać go w duszpasterstwie.

12 września – spotkanie rozpoczęło się Mszą św. koncelebrowaną w kaplicy seminaryjnej pod wezwaniem Matki Bożej Miłosierdzia z Ostrej Bramy. Koncelebrze przewodniczył biskup radomski dr Edward M a t e r s k i. W wygłoszonej homilii apelował o otwarcie się na Słowo Boże na wzór Maryi, o głęboką refleksję nad tym Słowem oraz przeniesienie i przekazanie go w nowe czasy. Wskazał na znaki czasu jakimi są jubileusz chrześcijaństwa na ziemi oraz podjęta nowa ewangelizacja.

Obrazy otworzył ks. prof. dr hab. Ryszard R u b i n k i e w i c z SDB – prezes sekcji biblistów polskich, dziękując władzom seminaryjnym za pełne zyczliwości przyjęcie uczestników spotkania w swoich progach. Zakomuni-